

IRAK İLE İHRACATTA YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

1

Irak'a ihracat yapan oda üyelerimiz ile yapılan görüşmelere istinaden, dış ticarete yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri aşağıda özet halinde sıralanmaktadır.

- 1- Irak ile ihracatta iki farklı gümrük oluşunun ihracatçılar açısından problem olduğu üyelerimiz tarafından bizlere iletilmiştir. Bu durum firmalara ekstra vergilendirme sonucu ek maliyet getirmekte ve malların alıcıya geç ulaşması neticesinde zaman kaybı yaşanmasına sebep olmaktadır.
- 2- Irak Hükümeti tarafından talep edilen Gözetim Sertifikası ihracatçı firmalara mali külfet getirmektedir. İran ve Ürdün'den Irak'a yapılan ihracatlardan, gözetim sertifikası talep edilmediğinden, ülkemizin uluslararası rekabetteki gücü olumsuz yönde etkilenmektedir.
- 3- Sınır kapılarında ihraç mallarının uzun süre bekletilmesi zaman kaybına yol açmaktadır. Ayrıca bu yüklerin tırlara yüklenmesi esnasında ambalajların zarar görmesi de alıcı firmaya ürünlerin eksik veya hatalı ulaşmasına sebep olmaktadır.
- 4- Irak'ta yaşanan siyasi istikrarsızlıklar ihracatı durma noktasına getirmiş olup ülkedeki karışıklıkların sona ermesi temenni edilmektedir.

İfade edilen sorunların çözülmesiyle iki ülke arasındaki dış ticaretin gelişeceği düşünülmektedir.

İHRACATÇI ÜYELERİMİZİN İFADE ETTİĞİ SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Mehmet Ali Bulut Makine: Irak içinde iki farklı gümrük oluşu sebebiyle; hem malların müşteriye geç ulaşması hem de ekstra vergilendirme dolayısıyla müşterilere ek maliyet getirmektedir. Kuzey Irak hükümeti tarafından yeni uygulama olarak başlatılan Irak'a gidecek mallara gözetim sertifikası talebi olması, hem maddi külfet getirmekte hem de zaman kaybına neden olmaktadır. Gözetim sertifikası için çok ciddi miktarda bedeller talep ediliyor ayrıca sertifika alabilmek için de epey beklemek gerekiyor.

Kristal Gıda: Irak ihracatında karşılaşılan en büyük sorun çifte gümrüklemedir. Hem Kuzey Irak Bölgesi, hem de Irak içinden geçerken vergi ödenmektedir. Diğer bir sorun ise Irak Kürt Bölgesi tarafından yapılan keyfi uygulamalardır. Gümrük mevzuatının açık ve net olmaması, görevlilerin keyfi davranışları ihracatımızı olumsuz yönde etkilemektedir.

Güven Makine: Irak Cumhuriyeti'ne bugüne kadar yapılan ihracatlar esnasında, herhangi bir problem ile karşılaşılmadığı, en kolay ihracat yapılan ülkeler arasında Irak'ın yer aldığı ifade edilmiştir.

Gençler Dış Ticaret: İhraç etmiş olduğumuz ürünleri yükleyen araçların Zaho Irak kapısında aşırı bekletilmesi, yüklediğimiz bu araçların yükünün Irak tırına aktarılması esnasında ambalajlarının hasar görmesinden dolayı ithalatçı firmaya ürünler eksik ve hatalı gitmesi sorun teşkil etmektedir. İhraç edilen ürünlerin Kuzey Irak'ta girişte birinci gümrük masrafı olmakta, Bağdat Gümrüğü'nde de yeniden ikinci kez gümrük alınmaktadır. Masraflar artmakta ve mal bekletilmesi sonucu ithalatçı firmaya ürünler geç teslim edilmektedir.

Tosçelik Profil ve Sac: İbrahim Halil Kapısında Kuzey Irak hükümeti tarafından uygulamaya aralıklar halinde 2012 yılından bu yana başlanan uygunluk sertifikası talebi ihracatçılar açısından sorunlara sebep olmaktadır. Söz konusu sertifikanın maliyeti ton başına 4.5 USD - 25 USD aralığındadır. İran ve Ürdün tarafından Irak'a yapılan ihracatlarda söz konusu sertifika talep edilmemektedir. Maliyetimizi artırması nedeniyle rekabet gücümüzü olumsuz etkilemektedir. Halihazırda İntertek şirketi tarafından sertifika miktarı maksimum 500 tonla sınırlanmış ancak müşteri bazlı aylık alımlar ortalama 5000 tona ulaşmaktadır. Sertifikanın öncelikle kaldırılması veya maliyetin

düşürülmesi amacıyla sertifika bedelinin 10.000.000 USD tutarına kadar açık olması gerekmektedir. İntertek sertifikalandırma aşamasında sistem çok yeni olduğundan zorluklarla karşılaşılmaktadır. Kerkük -Bağdat arasında Safra' da uygulanan araç başına 2.200 USD vergi uygulanması Bağdat ve Basra bölgesine direkt ihracatları olumsuz etkilemektedir. Safra 'da araçların 10 güne kadar bekleme süreleri müşterilere zamanında malzemenin sevk edilmesini geciktirmektedir.

01.01.2018 tarihinden itibaren uygulanmaya başlayan gümrük tarife cetveliyle demir ve demir dışı metallere %10 vergi uygulanmasıyla Irak'ta üçlü vergilendirme sistemine geçilmiştir.

Kuzey Irak ve Bağdat hükümeti arasındaki yaşanan siyasi istikrarsızlıklar ihracatı durma noktasına getirmektedir. Sorunların çözülmesi, ikili ilişkiler açısından faydalı olacaktır.